

[Per Federspiel.]

behandling, som de seks landes fællesmarked med deres indbyrdes præferencsystem nødvendigvis måtte komme til at påføre det øvrige Europa. Med andre ord: i sit oplæg indeholdt dette nye initiativ noget, der meget stærkt mindede om en økonomisk krigserklæring.

Til en sådan handelskrig er Danmark i ganske særlig grad slet rustet. Vor produktion, ikke mindst vor landbrugsproduktion, skal afskibes daglig. Vor eksport er fordelt med 30 pct. til de seks, 42 pct. til det ydre frihandelsområde og 28 pct. til den øvrige verden. For landbrugseksportens vedkommende er forholdet tillige det, at afsætningen til de seks landes fællesmarked har været i fortsat stigning i årene siden den sidste krig — den er blevet fordoblet siden 1950 — og navnlig har det været muligt at skaffe den balance i afsætningen, som vi med så katastrofale resultater savnede i trediverne, ved, at kødeksporten sydpå har kunnet holdes på et højt niveau.

Under disse omstændigheder må Danmarks altovervejende interesse ligge i, at man undgår en opdeling af Europa i to eller flere grupper, der som følge af en uforenelig politik vil blive tvunget til mere eller mindre at aflåse deres markeder over for hinanden. Om dette synspunkt har der her i tinget hidtil været bred enighed.

Under debatten i februar drog jeg på mit partis vegne den slutning, som efter vor opfattelse måtte være den rigtige efter en bedømmelse af situationen, som den dengang forelå, nemlig at de seks landes fællesmarked var etableret og var under planmæssig udvikling, at den britiske plan om et stort frihandelsområde omfattende alle OEEC-landene var uigenkaldelig død, og at dermed også den nordiske toldunion, der kun kunne have et formål som led i en større organisation, i bedste fald fortonede sig som et fjernt fremtidsperspektiv. Vor slutning var dengang som nu, at vort land med dets omfattende udenrigshandel, der jo er en livsbetingelse for os, næppe ville kunne klare sig i den skærpede konkurrence, hvis vi ikke var deltager i en større markedsorganisation, og at den organisation, som måtte frembyde den størst mulige naturlige fordel for os, var den, hvor vor afsætning var mest sårbar, nemlig de seks landes

fællesmarked. Vi havde dermed tilkendegivet, hvor regeringen kunne finde os. Vi var ikke uden forståelse for de vanskeligheder, som regeringen stadig var stillet over for. Vi ville ikke på forhånd afvise andre muligheder. Vi nærrede tillid til regeringens tilsagn, der sidst blev gentaget under afslutningsdebatten forrige måned, om, at alle døre fortsat ville blive holdt åbne.

Nu må vi altså konstatere, at regeringen har forladt denne politik og uden forudgående forhandling med tinget har lagt sig fast på en helt ny løsning, en løsning, om hvis virkninger vi ved forbavsende lidt, en løst udformet skitse, som i hvert fald ikke imødekommer de krav, som fra regeringens side — og med vor tilslutning — til stadighed har været opstillet som det minimale, nemlig gensidighed i forholdet mellem frigørelsen af importen af industrivarer her til landet og vor eksport af landbrugsvarer til andre lande og undgåelse af forskelsbehandling til skade for vor eksportvirksomhed.

Under forhandlingerne om det større frihandelsområde, der jo altså definitivt måtte opgives i slutningen af sidste år, tror jeg ikke, der på noget tidspunkt blandt deltagerne i disse forhandlinger var nogen som helst tvivl om, at et sådant frihandelsområde, der var et ganske uprøvet kunstprodukt, overhovedet kun havde sin berettigelse, hvis det kom til at omfatte hele det europæiske område eller rettere OEEC-landene, der netop i kraft af deres økonomiske fællesskab var forpligtet til ikke at diskriminere over for hinanden.

Hvad er det nu, der pludselig gør denne tanke om et lille frihandelsområde, som altså hverken opfylder de almindelige europæiske forudsætninger eller de specielle danske forudsætninger, mere tillokkende for regeringen? Jeg vægrer mig ved at tro, at både den højtærede udenrigsminister og den højtærede statsminister i løbet af en måned skulle have udviklet en så fremskreden naivitet, at de for alvor tror på, at der i denne desperate politiske manøvre skulle ligge et middel til at få tilvejebragt et grundlag for nye europæiske forhandlinger om en mangesidet fælles ordning, i hvert fald en ordning, der bygger på de tanker om et almindeligt frihandelsområde,